

POTOPA

Napsal: HUBERT SIKKIEWICZ Velký historický román

— Proč? zeptal se rytíř.
— Oděhl jsem velice hladem. Málo kole člověka vyžítají cítěním, neboť každý se bojí, a tak jsem se konečně sotva hladem vlek.
— Pro boha! vždyť já měl přece všechno u sebe!
— Nechtěl jsem se bez dovolení — řekl Soroka.
— Drž! řekl Kmitie, podlévající mu druhou ruku.
— Potom zavolal na sluhu:
— Selmý! Jist mi dejte, prve než byste se otáčeli pomohlí, nebo vám hlavy utrhám.
— Sluhové odběhli, a brzo stála před Sorokou msa uzelených klůbás s lahví pálenky.
— Voják se na jídlo žádostivě podíval, rty i vousy se mu třásl, neodvažoval se usednouti vedle plukovníka.
— Sedni a jez! velel Kmitie.
— Sotva dopověděl, chrastila již klůbása v Sorokových silných dřevěných listech. Oba sluhové vyřektněma očima se na něho dívali.
— Jděte pryč! zvolal Kmitie.
— Sluhové odskočili. Kmitie rychlými kroky přeházel a mlčet, nechťže věrnému sluhovi přikáží žiti. Soroka kolikrát si našel kalíšek kořalky, tolikrát pohledl úkoskem na plukovníka v obavě, zdali nevidí svratěné bry, načťže se napil, ku stěně se obracel.
— Kmitie chodil po jízbě a vedl samomluvu:
— Neří jinak možno! Hučel, toho tam pošlu. Ach, to není k němu. Neuvěř! List nepřete, protože mne má za zrůdu, za psa. Ať ji nechodí na oči, ať jen vyzví, co se tam děje.
— Náhle zvolal:
— Soroko!
— Voják se vzhopil tak rychle, že by byl málem stůl porazil a vypjal se jako struna.
— Podle rozkazu!
— Ty jsi člověk věrný a v čas potřeby odvažný. Pojedes na dalekou cestu, ale ne o hladu.
— Podle rozkazu!
— Do Taurogů, na pruské hranice. Tam mešká panna Billevíčková . . . u knížete Bohuslava. Dovíš se, zdali tam je, a budeš vše pozorovat. Jdi na oči nechoť, leda by se to náhodou zdánilo. Pak bys jí řekl, zapíšiš mu se, že jsem krále přes hory převedl a že při jeho osobě jsem. Ona ti asi neuvěří, neboť mne kníže očernil, že o zdraví majestátu smýšlím, a to je lež, hodná psa.
— Podle rozkazu!
— Na oči jí nelez, neboť beztak ti neuvěří. Ale kdyby jí se na hodnou sníž sešel, řekni, co víš, a vše pozoruj a poslouvej. A sám se měj na pozor, neboť je-li kníže tam a jestli tě pozná, obší té.
— Podle rozkazu!
— Byl bych poslal starého Kiemliče, ale on je na onom světě, neboť byl v úvoze zabit, a synové jsou hloupí. Ti pojedou se mnou. Byl jsi v Taurogách?
— Nikoli.
— Pojedeš do Šušćína a od tam tud po hranici až do Tyže. Taurogy jsou o čtyři míle naproti po naší straně. Sed v Taurogách, po tak dlouhou, dokud vše nevy-pozoruješ, potom se vrať. Nalezneš mne tam, kde budu. Přetj se na Tataru a pana Babiniče. A teď jdi spat ke Kiemličům. Zítřa na cestu!
— Po těch slovech Soroka odešel Kmitie dlouho ještě neulehl, ale konečně ho únava přemohla. Vrh se na lože a usnul.

Starý Tatar přiložil ruku k čel-u, k ústům a k prsům, když ho spatřil, ale dověděl se, kdo jest Kmitie a proč přijel, zamračil se a tvář nabyla pyšného výrazu.
— Když vás král jako privodil čeho poslal, řekl Kmitieovi láma-non rusínstínou — budete mi es-tu ukazovat, ať já bych sám es-tu našel, neboť vy jste mladý a nezkušený.
— Pyšně mi určuje, čím mám být — pomyslíl Kmitie — ale po-kud možna budu zeela klůbáším.
— I řekl hlasitě:
— Akbah-Ulane, král mne ses-poslal jako vůdce, nikoli jako pru-voďáho. A to vám pravím, že nejlépe učiníte, když se vůli jeho královské milosti protiviti nebu-dete.
— O Tataroch rozhoduje chán, nikoli král! podpověděl Akbah-Ulan.
— Akbah-Ulane, opakoval pan Ondřej, chán vás král daroval, jako by mu dal psa, neboť sokoi, a proto se mu neokubjeje, aby vás jako psa na provaz nedal.
— Allah! vykřiknul Tatar překvapen.
— Nepodráždí mne! odpověděl Kmitie.
— Leč oči Akbah-Ulana podbíly se krmí. Dlouhou chvíli nemohl promluvit; žily mu naběhly, ruka chopila se kindžalu.
— Pan Ondřej, ať si sliboval, že bude klidným, byl u konce s trp-čivostí, neboť byl z povahy příliš vznětlivý. Chopil rukou Tataru za rídouku bradu a zvolvnu mu hlavu vzhůru, jako by mu chtělo něco na strop ukázat, řekl mu za tímže zuby:
— Slys, kozi synu! Raději bys nad sebou nikoho neměl, abys to-tiz mohl pálit, loupit, vraždit. Prá-vodčím bys mne chtěl jen mít! — Tu máš průvodčího! Tu máš!
— A přítelčiv ho ke stěně, tluče-mu hlavou o trám.
— Pustil ho konečně zpitomněho — a nesahajícího už po noži. Kmitie jdi za popudem své horko-krevnosti, bezděčně našel nejlép-ší způsob, jak přesvědčiti ho v Východu nevolnictví uvyklé. v potlučené hlavě Tatarové knižla se při všem vzteku, jenž ho dněl, myšlenka, jak mocným musí být oten rytíř, který s ním, Akbah-Ulanem, tímto způsobem může jednat, a zkravené rty jeho o-pakovaly:
— Bagadyr! Bagadyr! Bagadyr!
— Kmitie nasadil si na hlavu kal-pak Subaghazihó, vytáhl zelený chochol, který až dosud zámyslně za zády měl za pasem zastřený, a řekl:
— Hleď sem, rabe, hleď!
— Allah! ozval se Ulan nlekt-nut.
— A sem! dodal Kmitie vytá-hnuv zezadu hedvábnou šňůru z kapsy.
— Akbah-Ulan ná ležel u jeho no-hou a bil čelem o zemi před ním.
— Za hodinu jeli Tatarí už dlou-hou řadou po cestě vedoucí ze Lvova k Velkým Očím, a pan Kmitie, sedě na statném koni, kterého mu král daroval, objížděl čumba jako ovčáký pes obhání ovce.
— Akbah-Ulan pohlízel na mladého muže se strachem a tž polívo-úim.
— Tatarí, znalci lidí vojenských, uhodli na první pohled, že pod tímto vůdcem nebudou mít nedo-statek krve i lupu, a šli ochotně se zpěvem a hubbou.
— Kmitieovi dnulo se srdce, když hleděl na ty postavy, podobné les-uj zvěři, oděné v kožichy obrže-né kožčinou na vřeh. Vlna divo-kých hlav kolísala se posle doby-tá koni, a on je počítal a rozný-šiel, co bude možno s takovou sí-lou počít.
— Zvládní to je houf — myslil si — a tak se mi zdá, jako byeo stádu vlků velel, ale s takový-právě je možno nejen projeti es-tlu Republikou, ale i celé Prusy rozslapat. Počekj, kníže Bohu-slave!
— Byla míha, odleva naplinoval ozvalšú kotouč par. Ustavil se stávkou, že někdo přijel blízko a náhle zahlednuv, koho má před sebou, vykřikl:
— Slovo tělom učiněno jest!
— Jstis! Maria! Josef!
— Tatarí! Horda!
— Leč Tatarí mifeli klidnu kno-á-

ry a naložené vozy, stáda koní i mimojducí. Jinag by bylo, kdy by vůdce dovolil, ale o své újmě se neodvažovali, neboť na vlně ní oči viděli, jak vede toho vůd- Akbah-Ulan třemou držel.
— Lvov jim už zmizel v dále ze mlhami. Tatarí přestali zpívat, a čumbul vlekl se zvolnu v křičo-ích páry, jež se zvedala z koni. Náhle ozval se dusot koňský za čambulem.
— Po chvíli ukázali se dva jezdci. Jeden z nich byl pan Volodyjov-ski druhý nájemce z Vmsova Oba, minavše odděl, pádili přím-ku panu Kmitieovi.
— Stůj! volal mladý ryt-ší.
— Kmitie zdržel koně.
— To jste vy, pane!
— Volodyjovskij zastavil koně.
— Čem! řekl listy od krá-le. Jeden vám, druhý vojvodovi vřebeskému.
— Já jehu k panu Czarnobok-ku, nikoli k panu Sapiehoi.
— Jenom především přečte-šíst.
— Kmitie zlomil perť a řekl:
— Dojdáme se od postu, jenž právě od pana vojvody vřebeskí-ho přijel, že pan vojvoda nemáá se do krajm malopolských ode-brati a zpět se navra-ťel, proto že kníže Bohuslav s vel-kou močí při králi švédském us-tojil, leč na Tykotín a na pana Sapiehu oděřiti zamýšlil. Jeliko-mnoho sil pana Sapieho na sta-ovických dosavadních Zustandí un-silo, rozkazujeme ti, abys se svy-ra vojensk táterským — panu vojvo-dovi na pomoc jdi. A jelikož zů-kaž také tvé touze zadost činit, ne-li třeba, abychom ti prospěch zvláště přikazovali. Druhý list o-devzdal panu vojvodovi, doporu-čují pana Babiniče, verného slu-hu našeho lásee panu vojvodovi a především ochrání Bózi. — Jan Kazimír, král.
— Jstis! jeden nepřítel! jako by jeh dosud bylo málo! zvolil Kmitie.
— A sepal ruce.
— Veliký Bože! Kěz mi jen na tyden pan Sapieha dovolí do kn-žích Prus zajet, a ša Běh př-loudný. že desáté pokolení jstis! huse pamatovat na mne a na má Tataru.
— Může být, že tam pojedete — odpověděl pan Michal — ale pr-ve musíte Bohuslava odklidit, ne-liť právě kurfirstovou zradou umy- lidni opatřen a bylo mu hroz-ěno jeti na Podlesí.
— To se potkáme, jako že je den, jako že je Běh na nebi! vo-lal Kmitie jiskře očima. Kdybyste mi přivezl sdělení, že jsem vojvo-dou vilenským jmenován, nemohl byste mne více potěšiti.
— Král také hned vykřiknul: — To je výprava pro Ondřeje jako stvoření! To se duše jeho zaru-duje. Čtěl hned komorníka za vámi poslati, ale já jsem řekl: Pojedu sám, ještě se s ním rozlou-šim.
— Kmitie se nachýlil a objal ma-lého rytíře.
— Bratr by tolik pro mne ne-čimil. Dejž Bůh, abych se vaše někým mohl odsloužit.
— Ba, vzdej jsem vás chtěl dát zastěditi.
— Nebyl jsem ničeho lepšího tž hoden. Necht mne v první bitvě rozsekají, jestli ze všeho rytíř stva někoho více mlují než vás.
— Opět se počali objívat, a na rozdíl odem řekl pan Volodyjov-ski:
— A mje se na pozoru s Bohuslavem! Nejsou s ním hračky! — Jednou z nás je už smrt souzena.
— Dobrá!
— Kdybyste mi mohl, ja v šermu geniem, své tajemství odkřítí! — Ach, není na to času. Ale i tak mi anděl pomohou, že krev jeho uvidim, leda že by oči moje ne-vážly shasly.
— Pomáhej Pán Bůh! Šťastnou cestu! A dejte za vyučnou pro-radným Prusům! řekl pan Volodyjovskij.
— Buďte klidný — zpravitl se jim literárně.
— Tu pan Volodyjovskij pokyn: Raundziannovi, který s Akbahem-Ulanem rozmlouval, u vřebes-kých nad t hovašským vy-právě, a oba odjeli zpět do Lvo-va.
— Kmitie na místě obrátil své Ta-tary, jako voška vůz obracel, a je-li přimk k severu.
— XV.
— Jakkoli Tatarí, zvláště dobro-

ší, uměli v poli čeliti ozbrojené-mu mužstvu, přece nejmladší je-jich vojnou bylo vraždení bez-branných, unášení žen a seláků do zajetí a především loupež. Ve-lice se celému čambuliku protivil, le cesta, protože ho vedl Kmitie zezadu rukou; divočí bojovníci musili se měniti v herantky, chu-vající nože v pochyvách a zahas-tné hubky v pouzdech. Z počát-ku reptali.
— V okolí Tarnogrodu zastalo jich šest zámyslně pozadu, aby pustl "červené ptáky" ve Chmielev-ku a aby zahýřili s děvčaty. Le-pan Kmitie, který byl už u Toma-šova, ihned se vrátil, jakmile za-hlchl záti, a rozkázal vinníkům, aby se sami pověšili. A tak už Akbah-Ulana opanoval, že nete-liko na odpor se nestavěl, ale ni-tí odsouzen, aby si pospíšil, je-li uk se "bagadyr" rozhnevá.
— Odtud šli "beránkové" klidně, i tlačili se po městečkách a po vřeh v těsné houfy, aby na něk-těrho pokoušení nepadlo. A odsou-zen, ač je Kmitie tak příkle pro-vedl, nezbudilo proti němu me-chof, ani nenávisť. Takové už mē-štěší tento zabiják, že podržení vůči němu počítávali rovněž to-lik odlanosti jako strachu.
— Dajeli konečně do Zámostí. Tatarí byli překvapení pohledem na sílnou tu pevnost, a podivení je-jich ještě vzrostlo, když zvěděli, že nedávno vystrčila proti úto-kům celé síly Chmieľieho.
— Pan Jan Zamojskij dovolil jim na znamení velké přehylnosti a lásky vejiti do města. Páštěni by-li hranou Šečefšinskou, nebo ji-nak ešelnou, jelikož druhé dve-ře byly z kamene. Sám Kmitie se-namadl, že něco podobného už, nemohl vyjiti z podivení při pohledu na široké ulice, na krásnou kollej, na školy, na zámky a hra-dební zdí, na sílná děla různých druhů. Málo který z magnátů mohl se přirovnávat k svukovi velkého kanelěře, a malo která pevnost mohla se rovnati k Zá-mosti.
— Pan Ondřej poznal v zámku mnoho znamenitých osob, zejména kněžnu Grisehu Višnioveckou, se-stra panu Zamojského a vdovu po velikém Jeremiovi, po pánu svého času v Republice nejvěřším, který však také celě ohromně juení v bitvách s Kozáky utratil, tak že kněžna sešla v Zámostí z milo-šti a bratra Jana.
— Leč byla to paní plná vřeb-rosti, majestátu a enosti, že pan Jan prach před ní odkouval a při tom se jí bál jako ohně. Ne-bylo případu, aby jí zadost neučinil, nebylo, aby se s ní o nejdů-ležitější věcech neročil.
— Dvorní lidé dokonce říkali, že paní kněžna vládne Zámostí vojensk, poklady i panu brat-rem starostou leč ona nechtěla kofistiti ze své přehavby, ečuou du-si byla oddána bolestnému stesku po muži a vychování syna.
— Ti, kdož ho znali blíže, ujstřova-li však pana Kmitie, že mladý kníže má duši šlechetnou, názory nevěšedi a znamenitou paměť, kte-rá mu umožnila, že téměř všem jazyky mluví, a že jistá lenivost tela i ducha a náklonnost k ho-dování jsou jedinými vadami to-hoto jinak nevěduňho mladíka.
— Leč přesvědčil se také při pr-ním obědi, že byla pravda, co o-o jeho labužnictví mluvalo. Mladý kníže Michal jako by na ne-žineho, než na jídlo nemyslí. Vy-pouklé oči jeho sledovaly nepo-kojně každé jídlo, nabíral velké kupy na talíř, jedl chtive, mla-skaje rty, jako jedl hitavci.
— Leč pan starosta kaluský an-nepohléd na knížete Michala, ani na svého hosta. Kmitie sledoval jeho pohled a spatřil za ramenem kněžny Grisehly skutečně krásný zjev, kteréhož si dosud nebyl po-vážmmul.
— Byla to malá hlavička divel, bí-lá jako mléko, krásná jako růže, sděkuplná jako obrázek. Drobné kučery zdobily její celo, bystrá očka tékala po dostoj-ších, sešleř vedle pana staro-sty, a tohoto nemířela, i konečně utkýla na panu Kmitieovi tak záletně, jako by se mu chtěla za-řiti do srdce.
— Leč Kmitie nesal ze lebec zma-štit, hleděl přímo do smělých tčel-ových očí.
— Po obědi vzal ho pan starosta pod paži, i jednal s ním, vřeb-dvorské jeho způsobky, jako s hu-štem nevěduňm.
— Pane Babiniči — řekl — pro-vil jate přece, že jate z lásky.

ESCHO SANITORIUM COMPANY

OMAHA, N.E.B.
2423 Cass St.
Ústav pro léčení rakoviny a vředů.

Ústav tento věnuje veškerou svoji pozornost léčení rako-viny a různých vředů bez používání nože.

Trpíte-li těmito neduhy, pište o podrobnosti, ředitel shora uvedeného ústavu, Dr. Lee R. J. Jones, M. D., vám osobně je sdělí.

Následující doporučení vám vy vysvětlí, co můžeme v tomto ústavu pro trpící tímto strašným neduhem vykonati. Vězte:

Průšla jsem do Escho Sanatorium v Omaze, když byl můj rodinný lékař přelšíl můj případ za nevyčelnělný. — Dnes jest mi dobře a jsem v každém ohledu zdravá. Moje rako-vina vžela v prsou a po šest měsíců, dříve než jsem byla léčena, jsem nespala přes dvě hodiny žádně noci a zkoušela jsem ukrutně bolesti. Po poskytnutí dvou léčení veškerá bolest po-minula a v desíti týdněch byla jsem úplně vyléčena.

Bude mi potěšením zodpověděti jakékoliv dotazy, kdo se a mne obrátí. Obydlí mě je v číste 309 Bart ul., Atlantic, Ia.

V ťetě vaše
Jeanette Walseyová.

UPOZORNĚNÍ!

Vzhledem k neobčekanému náhému stoupnutí, jakož i k úsluší cen korun, nemůžu nám přítomně ur-čité ceny avězejovat, avšak ujišťujem, že budem, ja-ko vždy zasílky vypravovat za nejnižší ceny. Vyžá-děte si ceník.

Americká Státní Banka
Kapitál a přebytek \$500,000,00

J. F. Štěpina, před. 1825-7 Blue Island ave., Chicago

J. B. Dibelka Francis A. Flaks

DIBELKA & FLAKS.

ARCHITEKTI A DOZORCI NA STAVBY

Naše úřadovna jest největší česká architektská firma ve Spojených Státech. Zaměstnáváme dobré síly v každém odboru a tudíž jest nám možno podniknout plány na budovy v jakékoliv velikosti a druhu a neub-kedoch ve Spojených Státech nebo Kanadě.

Již na čtvrtý rok p. Dibelka zastává úřad státního architekta pro stát Illinois, v kterémž době postavil více než za pět milionů dolarů bu-dov rozličného charakteru a tudíž nabyl veliké zkušenosti v jeho odboru.

Jsme odborníci na nemocnice, kostely, veřejné budovy, školy od pří-márních až do univerzitních budov, neřčený, neb útulných útavů, hrob-ky, residence, úřadní budovy (fireproof office buildings) atd.

Zdovile žádáme naše krajany, bydlící kdekoliv ve Spojených Stá-tech neb Kanadě, by nám laskavě sdělili, když se zamýšlí stavěti jaká-koliv budova v ceně dvaecti tisíc neb více v jejich okolí. Čím větší, tím lepší. My jsme ochotni přeměti podobné informace, v pádu, že bychom obdrželi onu práci. Cení, podporujeme české umění a tak se nám dostane většího uznání od našich amerických sousedů. (11-138-6m)

DIBELKA & FLAKS

130 No. 5th Ave., CHICAGO, ILLINOIS.

Semena která jistě vzejdou.
Nepotřebujete žádné?

Dostaňte si je od

Nebraska Seed Company

1613 Howard St., OMAHA.

Tel Douglas 1736 P.O.T.-17.

3 IN ONE OIL

CLEAN, PURE,
PRESERVES RUBBER

3-In-One is a light, pure oil con-tained that never gums. 3-In-One lubricates perfectly sewing machines, typewriters, bicycles, lock, checks, guns, lawnmowers — everything that ever needs oiling in your home or office. No greas. No acid. A little 3-In-One on a soft cloth cleans and polishes perfectly all varnished or varnished furniture and woodwork. Sprinkled on a yard of black chamois it makes an ideal dustless dusting cloth. 3-In-One absolutely protects rust on gun barrels, auto fixtures, bath room fixtures, gun ranges, everything metal, indoors or out, in any climate. It sinks into the unseen metal pores and forms a protecting "overcoat" which stays on. Free — 3-In-One — Free. Write today for generous free bottle and the 3-In-One Dictionary of hundreds of uses.

3-In-One is sold in all good stores in three bottles: 10c (1 qt.), 25c (3 qt.), 50c (5 qt.). Also in new patented Handy Oil Can, 20c (1 qt.).

3-IN-ONE OIL COMPANY
634 Broadway New York City